

DE ROMEINEN IN PERVIJZE EN STUIVEKENSKERKE.

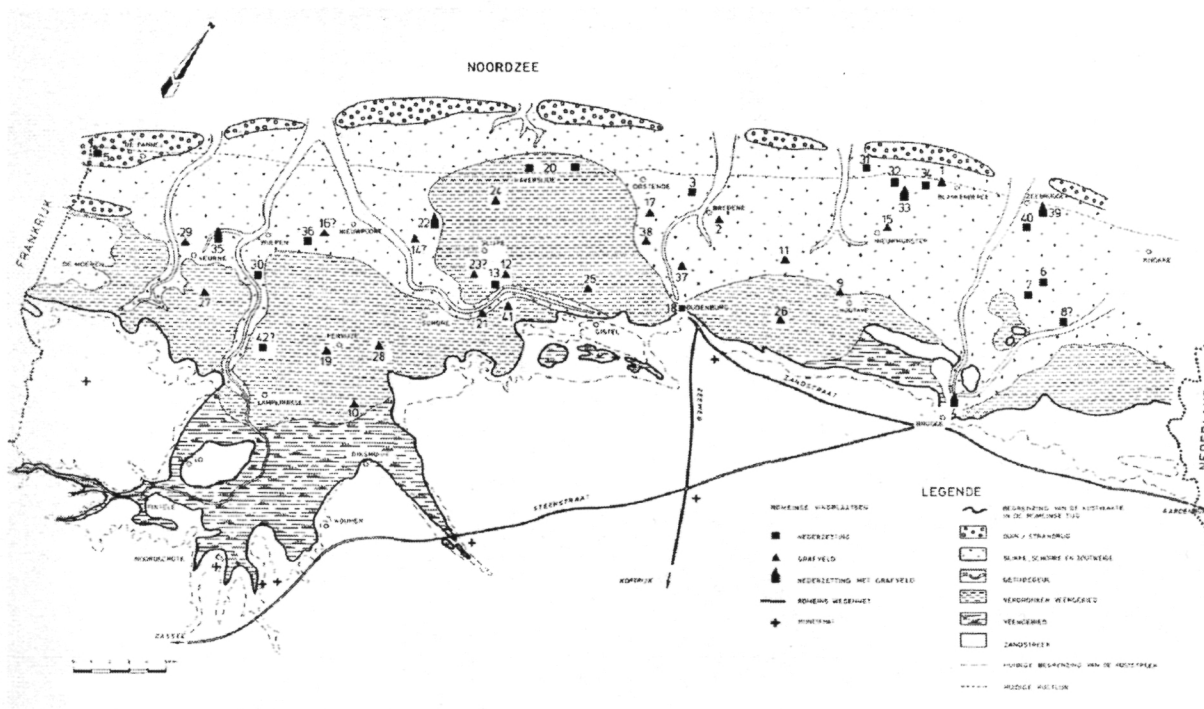
VINDEVOGEL Philippe

In deze bijdrage begeven we ons eens wat verder terug in de geschiedenis van onze dorpen. Onze Vlaamse kustvlakte werd eertijds bewoond door de Romeinen. We denken dan vooral aan enkele plaatsen die heel gekend zijn zoals Oudenburg, met zijn ‘castellum’ en grafsites, een archeologische parel, de “en briquetage” te De Panne in het huidige natuureservaat ‘De Westhoek’ en te Leffinge. Ook de zoutwinningscentra te Raversijde, Dudzele, Zeebrugge en op Zeeland (Koudekerke en ’s Heerabtskerke) leverden in een recent verleden sporen op van Romeinse activiteiten.

Dit ruige kustgebied in wat eens bewoond werd door de Menapiërs, was niet direct de meest ideale plek om zich te vestigen. Vooral de genoemde zoutwinningen zijn van belang samen met hun verbindingen via Cassel (F), eertijds het ‘Castellum Menapiorum’, en Doornik. Zo kwamen aardewerk en andere voorwerpen ook terecht in onze kustgebieden.

De talrijke vondsten te Oudenburg getuigen van de activiteiten tijdens deze Romeinse periode. Maar voor kort ontdekte ik ook enkele meldingen van vondsten te Pervijze en Stuivekenskerke.(1)

Op blz. 61 kaart 31 van genoemd werk in voetnoot ontdekken we dat er te Pervijze een grafveld was (nr.19), even ten westen van het dorpscentrum en een grafveld te Stuivekenskerke (nr.28). Met een vraagteken wordt een nederzetting aangestipt te Zoutenaai (nr.42?) en een grafveld te Kaaskerke.

31. Verspreidingsbeeld van de Gallo-Romeinse bewoning in de periode 170-270 na Chr.

Reeds vroeg werden vondsten gedaan in genoemde sites. Aan het einde van de 18e eeuw, begin 19e eeuw, zijn vondsten beschreven in twee privé-verzamelingen: de verzameling van

kanunnik J.De Bast van Gent en deze van J.Van Huerne van Brugge. Het is deze laatstgenoemde verzameling die voor onze dorpen van belang is.

De verzameling van J.Van Huerne is gekend dank zij een manuscript, aangevuld tot 1813, en bewaard in de Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel.

Nauwkeurig worden vondsten afgebeeld uit het veengebied van de kustvlakte. De 'collection Van Huerne' biedt heel fraaie en exacte afbeeldingen, uitgevoerd in aquarel van de kunstschilders P.Ledoux en J.F.Ducq. Deze verzameling telt ook afbeeldingen van vondsten te Pervijze.

De verzameling Van Huerne werd geveild in 1844. De vondsten kwamen terecht in verschillende oudheidkundige verzamelingen. (stad Brugge, Gentse Universiteit en de Koninklijke Musea te Brussel). Aanvankelijk merken we een vermelding van foutieve vindplaatsen, maar historisch onderzoek bracht alles weer op orde.

Pas veel later, omstreeks de jaren zestig van vorige eeuw, kunnen we spreken van degelijk archeologisch onderzoek na decennia amateur-archeologie in de streek. Een klinkende naam willen we hier vermelden: de heer Karel Loppens, die onze kuststrook archeologisch beschreef.

Met de realisatie van de bodemkaarten van de streek door het Centrum voor Bodemkartering ontstond een degelijk werkinstrument voor archeologen. Het eerste kaartblad Lampernisse rolde van de persen in 1950-51.

Zo ontstonden archeologische streekbeschrijvingen in de kustvlakte over volgende gemeenten: Avekapelle, Beerst, Damme, Esen, Gistel, Mannekensvere, Oostkerke-Brugge, Oudenburg, Stene, Uitkerke en Wulpen.

Oorspronkelijke vindplaatsen van Gallo-Romeinse overblijfselen in situ luisteren in onze streek naar het getal 42. Daaronder bespreken we twee vindplaatsen, namelijk de grafvondsten te Pervijze en Stuivekenskerke. (2)

Beide vondsten situeren zich in de context van menselijke activiteit in veenderijen voor de turfwinning en dus niet in doelgerichte archeologische opgravingen, dus eerder toevallige vondsten in deze turfgebieden. Ze kwamen aan het licht bij het turfsteken in de 18°- 19° eeuw. In die tijd was archeologische studie haast onbestaande en zodus werden de vondsten uit hun oorspronkelijke grafcontext gerukt. In de kustvlakte bezitten we op heden geen enkele volledig bewaard gebleven Romeinse grafsite. Te Wulpen en Steenkerke is dat wel het geval en de degelijke archeologische opgravingen te Oudenburg zijn toonaangevend.

Wat werd gevonden?

1. Een kruik in gewoon aardewerk te PERVIJZE.(3).
Grafvondst in een veenderij, voor ca.1813.
Eifelwaar, midden de tweede helft 3° eeuw.
Hoogte: 28,8 cm en diameter 18,9 cm.
Ingeknepen tuit in de richting van het oor. Tweeledig oor.
Berust in de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel (B 23).
Collection Van Huerne, pl. XXV 2. Thoen 1978, p.122 – fig.38.

Afbeelding:

2. Grafvondsten te STUIVEKENSKERKE (4).

In veenderijen, ca. 1890.

Tweede helft 2°-3° eeuw.

a. Bord in terra sigillata, type DRAGENDORFF 31.

Hoogte 7,5 cm en diameter 20,2 cm.

Oost Gallië.

Afbeelding:

b. Kommetje in terra sigillata, type DRAGENDORFF 40.

Hoogte 4,8 cm en diameter 12 cm.

Midden Gallië.

Afbeelding:

- c. Beker in terra nigra.
Hoogte 19,4 cm en diameter 17,3 cm.
Rolstempelversiering.

Afbeelding:

-
- (1) THOEN HUGO, red., *De romeinen langs de kustvlakte*, Gemeentekrediet, 1987.
(2) Idem, p.58. Lijst van de 42 vindplaatsen.
(3) Idem, p.132. nr.110.
(4) Idem, p.138. nrs.122a-b-c.